

Sygn. akt IV Pa 155/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Sędziowie : Hanna Rawska

Rafał Skrzypczak

Protokolant : st.sek.sąd. B. S.

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2019r. w Zielonej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w Z.

o wydanie świadectwa służby

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 27.09. 2019r. (sygn. akt IV P 226 /19)

oddala apelację.

sędzia Hanna Rawska sędzia Bogusław Łój sędzia Rafał Skrzypczak

Sygn. akt IV Pa 155/19

UZASADNIENIE

Powódka J. S. w pozwie skierowanym przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w Z. wniosła o wydanie świadectwa służby w Służbie Celnej oraz Celno-Skarbowej, a nadto o zobowiązanie pozwanej do wskazania w treści świadectwa, że w okresie służby wykonywała tzw. zadania policyjne na podstawie art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o Służbie Celnej, wynikające z posiadanego statusu funkcjonariusza celnego jednolitej umundurowanej formacji oraz zakresu wykonywanych zadań. Powódka wniosła także o zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania.

Pozwana Izba Administracji Skarbowej w Z. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 27.09.2019 roku Sąd Rejonowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt I zobowiązał pozwaną Izbę Administracji Skarbowej w Z. do wydania powódce świadectwa służby funkcjonariusza Służby Celnej

i Celno-Skarbowej i w pkt II w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy w Zielonej Górze ustalił i zważył co następuje

Powódka J. S. od dnia 1.12.1994 r. została zatrudniona w Urzędzie Celnym w R. jako młodszy kontroler celny.

Od dnia 1.06.2000 r. J. S. została mianowana do służby stałej w Urzędzie Celnym w R. na stanowisko kontrolera celnego w stopniu młodszego dyspozytora celnego.

Od dnia 21.09.2010 r. powódka została mianowana na stopień służbowy rachmistrza celnego z korpusie podoficerów Służby Celnej.

Pismem z dnia 28.02.2017 r. Dyrektor Izby Celnej w R. poinformował powódkę, iż z dniem 1.03.2017 r. miejscem wykonywania jej obowiązków służbowych będzie (...) Urząd Celno-Skarbowy w G. w R..

Następnie pismem z dnia 24 maja 2017 r. powódka J. S. otrzymała propozycję określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Referacie Likwidacji Towarów w (...) Urzędzie Celno-Skarbowym w G.

Powódka zaakceptowała propozycję w dniu 30.05.2017 r.

Pismem z dnia 9.06.2017 r. powódka złożyła do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, za pośrednictwem Dyrektora (...), odwołanie od otrzymanej propozycji zawierającej decyzję o zwolnieniu ze służby.

Dyrektor (...) pismem z dnia 19.06.2017 r. odpowiedział, że przepisy ustawy z dnia 16.11.2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o KAS nie przewidują trybu odwoławczego od propozycji zatrudnienia przedkładanej funkcjonariuszowi.

Pismem z dnia 26.10.2018 r. powódka wystąpiła z wnioskiem do Dyrektora (...) o wydanie świadectwa służby w Służbie Celnej i w Służbie Celno-Skarbowej.

Pismem z dnia 26.11.2018 r. poinformowano powódkę, że nie zachodzą przesłanki do wydania jej świadectwa służby.

W piśmie wskazano, że w związku ze złożonym przez powódkę oświadczeniem o przyjęciu propozycji pracy doszło do przekształcenia stosunku służby w Służbie Celno-Skarbowej w stosunek pracy.

Po przytoczeniu przepisów art. 170 ust.3 ustawy PwKAS, art. 174 ust. 1, art. 182, art. 188 ustawy KAS, pozwany stwierdził, że stosunek służbowy powódki uległ przekształceniu w stosunek pracy na mocy art. 171 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 170 ustawy PwKAS. Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy na mocy ww. przepisów nie jest objęte obowiązkiem wydania świadectwa służby.

Pozwany dodał, że w sytuacji powódki art. 174 ust. 10 ustawy KAS nie znajduje zastosowania.

Dodatkowo poinformowano powódkę, że w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy w (...) wydane zostanie świadectwo pracy, w którym uwzględniony zostanie zarówno okres zatrudnienia, jak i służby w (...) w Z. oraz w jednostkach Służby Celnej, których (...) stała się następcą w związku z istniejącymi w dniu 1.03.2017 r. stosunkami służby.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, iż powództwo okazało się zasadne w znacznej części.

Zdaniem Sądu I instancji w przypadku powódki doszło do przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy, co nastąpiło na skutek otrzymania i przyjęcia propozycji zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w Z.. Do chwili tego przekształcenia powódka była funkcjonariuszem, której stosunek służbowy był stosunkiem administracyjnoprawnym, a nie stosunkiem pracy na podstawie mianowania. Są bowiem dwa rodzaje mianowania, z których jeden (o którym mowa w art. 76 k.p.) powoduje

powstanie stosunku pracy. Są również nominacje, których skutkiem jest powstanie stosunku służbowego o charakterze administracyjnoprawnym. Dotyczy to służb mundurowych, m.in. żołnierzy zawodowych, policjantów oraz funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Pożarnej, Służby Więziennej i Straży Granicznej. Wobec tych osób Kodeks pracy nie ma zastosowania, chyba że ustawa regulująca ich stosunek służbowy w pewnym zakresie odsyła do tego Kodeksu (por. Komentarz do Kodeksu Pracy pod red. K. Jaśkowskiego, Lex 2019).

Stosunek służbowy funkcjonariusza celnego jest również stosunkiem o charakterze administracyjnoprawnym (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 8 listopada 2010 r., II SAB/Wa 180/10).

Jak wynikało z ustalonego i bezspornego stanu faktycznego powódka przyjęła skierowaną do niej propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej.

Podstawę prawną przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy stanowił m.in. przepis art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 16.11.2016r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. 2016. 1948) /dalej PwKAS/.

Zgodnie z art. 165 ust. 6 tej ustawy, funkcjonariusze celni pełniący służbę w izbach celnych mieli otrzymać nie później niż do dnia 28.02.2017 r. pisemną informację o miejscu wykonywania obowiązków służbowych, jeżeli ulegało ono zmianie. Natomiast art. 165 ust. 3 ww. ustawy przewidywał nadto, że funkcjonariusze celni pełniący służbę w izbach celnych, z dniem jej wejścia w życie (tj. 1.03.2017 r.) stają się funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej pełniącymi służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej (jednostkach KAS) i zachowują ciągłość służby. W związku z powyższym od 1.03.2017 r. powódka pełniła służbę jako funkcjonariusz Służby Celno- Skarbowej.

Z kolei przepis art. 165 ust. 7 powoływanej ustawy wprowadzał uprawnienie Dyrektorów jednostek KAS do składania odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do 31.05.2017 r. pisemnych propozycji określających nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, przy uwzględnieniu posiadanych kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowego miejsca zamieszkania. Powódka otrzymała taką propozycję i ją przyjęła uzyskując z tą chwilą status pracownika.

Tym samym, zdaniem Sądu Rejonowego, zgodnie z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy PwKAS, dotychczasowy stosunek służby powódki w służbie stałej przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Gdyby powódka w terminie do 31.05.2017 r. nie otrzymała pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, bądź gdyby po otrzymaniu propozycji jw. złożyła oświadczenie o odmowie jej przyjęcia - wówczas jej stosunek służbowy uległby wygaśnięciu (art. 170 ust. 1 ww. ustawy), przy czym w opisaney sytuacji wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza należałoby traktować jak zwolnienie ze służby (art. 170 ust. 3). Stwierdzić należy, że istotnie cytowane powyżej przepisy PwKAS nie przewidują obowiązku wydania świadectwa służby w sytuacji przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy w okolicznościach ustalonych w niniejszej sprawie (tj. w związku z wprowadzeniem reformy i złożeniem propozycji zatrudnienia).

W ocenie Sądu Rejonowego rację ma jednak powódka twierdząc, że poprzez analogię należy w sprawie zastosować przepisy art. 174 ust. 10 i art. 188 ustawy z dnia 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 508), która weszła w życie w dniu 1.03.2018 r.

Przepis art. 188 tej ustawy zawiera regulację tożsamą do zawartej w art. 111 ustawy o Służbie Celnej z 2009 r. (która została uchylona na mocy przepisu art. 159 ust. 3 ustawy o KAS, a przed dniem 1.03.2017 r. regulowała stosunki służbowe funkcjonariuszy służby celnej).

Powołany przepis art. 188 ustawy o KAS w ust. 1 stanowi, że funkcjonariusz zwolniony ze służby, albo którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2 (przypadki nie zgłoszenia się funkcjonariusza do służby), lub wydalony

ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Powołany przepis nie odnosi się do sytuacji powódki, albowiem po dniu 31 maja 2017 r. dotychczasowy stosunek służbowy powódki przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony. Sytuacja taka nie była więc objęta wprost dyspozycją art. 188 ust. 1 ustawy o KAS.

Jednocześnie oczywistym jest, że na skutek przekształcenia dotychczasowy stosunek służbowy powódki przestał definitywnie istnieć, a tym samym funkcjonariusz powinien otrzymać świadectwo służby ten stan potwierdzające. Tym samym, powołany przepis winien mieć zastosowanie do sytuacji faktycznej powódki, per analogiam.

Wnioskowanie to potwierdza dokonana przez ustawodawcę nowelizacja (patrz: ustawa z dnia 11.05.2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw Dz.U.2017.1321), na mocy której do art. 174 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej dodano m.in. ust. 10.

Wszedł on w życie w dniu 1.01.2018 r. i stanowi, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Wbrew twierdzeniu pozwanej nielogicznym jest twierdzenie, że przepis ten nie może mieć zastosowania do powódki, albowiem wprowadzony został do ustawy o KAS, a nie ustawy PwKAS (na mocy której stosunek służbowy powódki uległ przekształceniu w ramach reformy wprowadzającej Krajową Administrację Skarbową). Pozwana podnosiła, że gdyby racjonalny ustawodawca chciał taki przepis wprowadzić w sytuacji jak powódki, zapis o tej treści zostałby wyartykułowany w ustawie.

W ocenie Sądu Rejonowego, z brzmienia powołanych przepisów należy wyciągnąć wniosek przeciwny. Otóż trudno dać wiarę temu, by racjonalny ustawodawca w przepisie art. 174 ust. 10 ustawy o KAS traktował przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy jak zwolnienie ze służby, a miałby odmiennie traktować tego samego rodzaju przekształcenie, lecz dokonane na podstawie przepisów wprowadzających Krajową Administrację Skarbową. W powołanym przepisie art. 174 ust. 10 mowa jest o funkcjonariuszach tej samej formacji, a różnica dotyczy okoliczności w takich następuje przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy.

Sąd Rejonowy nie podzielił również stanowiska pozwanej odnośnie braku interesu prawnego i konieczności jego wykazania w niniejszym postępowaniu. Jak bowiem stwierdził Sąd Najwyższy (wyrok z 20.08.2001 r., I PKN 594/00), w przypadku żądania wydania świadectwa pracy, istotą sporu jest wykonanie obowiązku wynikającego ze stosunku pracy, którego istnienie nie jest sporne. Tym różni się takie roszczenie od powództwa o ustalenie (189 k.p.c.), w którym istota sporu polega na stwierdzeniu istnienia stosunku pracy.

Rozważania te należy odnieść również do wydania świadectwa służby. Powyższą argumentację należy wesprzeć stwierdzeniem, że niemożliwym wydaje się wydanie jednego świadectwa, w którym uwzględniony miałby być zarówno okres służby, jak i pracy (o czym powódkę pouczono odmawiając wydania świadectwa służby). Jest bowiem oczywiste, że treść świadectwa służby i świadectwa pracy regulują przepisy innych rozporządzeń (mających odmiennie ustawowe podstawy prawne), do których załącznik stanowią wzory w/w świadectw. Powstaje pytanie w jaki sposób pozwana miałaby określić tytuł owego dokumentu (czy jako świadectwo pracy czy służby) i zgodnie z którym z formularzy go wypełnić.

Sąd Rejonowy nie podzielił również zarzutu pozwanej odnośnie naruszenia przez powódkę art. 5 k.c. Stanowi on, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Przepis ten wyraża koncepcję nadużycia prawa podmiotowego, jednak jak przyjmuje się zgodnie w piśmiennictwie i orzecznictwie, norma art. 5 k.c. ma charakter wyjątkowy i może być zastosowana tylko po wykazaniu wyjątkowych okoliczności. Zasady współzycia społecznego jest to w prawie pojęcie niedookreślone, nieostre, a powoływanie się na sprzeczność czynności prawnej z tymi zasadami powinno wiązać się z konkretnym wykazaniem, o jakie zasady współzycia społecznego w konkretnym przypadku chodzi, na czym polega konkretna zasada współzycia społecznego oraz uzasadnieniu, na czym polega sprzeczność czynności prawnej z tymi zasadami (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 stycznia 2016 r., I ACa 697/15).

Pozwana na takie okoliczności nie wskazała utożsamiając pojęcie nadużycia prawa podmiotowego z bezzasadnością powództwa, co nie mogło zyskać akceptacji Sądu.

Tożsame stanowisko do wyrażonego przez sąd orzekający zajął Sąd Okręgowy w Zielonej Górze rozpoznając apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 30.11.2018 r., wydanego w sprawie o sygn. akt IV P 149/18 oraz Sąd Okręgowy w Poznaniu w wyroku z dnia 8.06.2018 r. w sprawie o sygn. akt IV Pa 48/18.

W ocenie Sądu I instancji zakończony stosunek służby powódki przekształcony w umowę o pracę winien być potraktowany jak zwolnienie ze służby. Zwolnienie ze służby stanowi zaś podstawę do wydania świadectwa służby, co czyniło zasadnym żądanie pozwu. Mając powyższe na uwadze, Sąd nakazał pozwanej wydanie powódce świadectwa służby funkcjonariusza służby Celnej i Celno- Skarbowej.

Sąd oddalił zaś powództwo w części w jakiej powódka domagała się wskazania w treści świadectwa, że w okresie służby wykonywała tzw. zadania policyjne na podstawie art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o służbie celnej, wynikające z posiadanego statusu funkcjonariusza celnego jednolitej umundurowanej formacji oraz zakresu wykonywanych zadań. Nie rozstrzygając o zasadności tego roszczenia zdaniem Sądu było ono przedwczesne na etapie rozpoznania zasadności żądania o wydanie świadectwa służby. Oczywistym jest, że wydanie świadectwa służby otwiera dla powódki drogę do żądania jego sprostowania, czy uzupełnienia. Na tym etapie postępowania nie można nawet przewidzieć, czy pozwana zaspakajając roszczenie o wydanie świadectwa służby uznałaby za konieczne i uzasadnione dokonanie wskazanego przez powódkę zapisu. Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie II sentencji.

Apelację od powyższego wyroku złożyła pozwana, zaskarżając ten wyrok w części, tj. w zakresie punktu I sentencji, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 111 ustawy z 27.08.2009 r. o Służbie Celnej poprzez jego niezastosowanie w spornej sprawie, mimo że z literalnego brzmienia art. 165 ust. 3 ustawy z 16.11.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej wynikał obowiązek stosowania ww. przepisu aż do czasu przekształcenia stosunku służby powódki w stosunek pracy;
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 174 ust. 10 ustawy z 16.11.2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej, obowiązującego od 01.01.2018 r. poprzez jego błędną wykładnię i w rezultacie nieuprawnione zastosowanie w niniejszej sprawie, podczas gdy przepis ten dotyczy sytuacji faktycznej i prawnej odmiennej od sytuacji powódki, a przepis art. 165 ust. 3 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę KAS wyłącza jego zastosowanie w spornej sprawie;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 165 ust. 3, art. 169 ust. 1 i 2, art. 170 ust. 1 i 3 ustawy z 16.11.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej oraz art. 174 ust. 10-12 ustawy z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej poprzez uznanie przez Sąd Rejonowy związku pomiędzy wskazanym stanem prawnym a

zmianą polegającą na dodaniu z dniem 01.01.2018 r. w art. 174 ustawy z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej ust. 10-12.

Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w ww. części, a także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Apelująca złożyła też wniosek w trybie art. 390 par. 1 kpc dotyczącego wystąpienia do Sądu Najwyższego.

Pozwana w uzasadnieniu apelacji wywiodła, że w dacie przekształcenia stosunku służby powódki w stosunek pracy obowiązywały regulacje prawne wyczerpująco wskazujące, w jakich przypadkach należy wydać świadectwo służby. Skoro zgodnie z art. 165 ust. 3 ustawy – Przepisy wprowadzające KAS, do funkcjonariuszy w sprawach ze stosunku służby stosować należało przepisy dotychczasowe, to znaczy, iż do sytuacji powódki znaleźć winien zastosowanie przepis art. 111 ustawy o Służbie Celnej. Ww. przepis przewidywał wyraźnie, że świadectwo służby wydaje się w przypadku zwolnienia ze służby, wydalenia ze służby lub wygaśnięcia stosunku służbowego. Przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy nie stanowi natomiast zwolnienia ze służby, czy wygaśnięcia stosunku służby, o których mowa w art. 111. W związku z ww. przepisami świadectwo służby otrzymywali ci funkcjonariusze, o których mowa w art. 170 ust. 1 ustawy – Przepisy wprowadzające KAS – to jest, którzy nie otrzymali propozycji pracy/służby do 31.05.2017 r. lub którzy jej nie przyjęli i ich stosunek służby wygasł – co do zasady z dniem 31.08.2017 r. – co ustawodawca uznał za równoznaczne ze zwolnieniem ze służby. Powódka propozycję zatrudnienia otrzymała i ją przyjęła.

Powyższe przepisy regulujące kompleksowo sytuację związane z tzw. ucywilnieniem funkcjonariuszy w związku z reformą KAS nie przewidywały zatem wydawania świadectwa służby w przypadku pozostawania danej osoby w strukturach Krajowej Administracji Skarbowej.

W ocenie strony pozwanej, sąd I instancji błędnie nie zastosował przepisu art. 111 ustawy z 27.08.2009 r. o Służbie Celnej, mimo że z literalnego brzmienia art. 165 ust. 3 ustawy z 16.11.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej zastosowanie winna znaleźć wyżej wymieniona regulacja.

Odnosząc się do zarzutu braku podstaw zastosowania w stosunku do sytuacji powódki, per analogiam, przepisu art. 174 ust. 10 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, pozwana wskazała, że sąd I instancji pominął w rozważaniach, iż ww. przepis wszedł w życie z dniem 01.01.2018 r. i reguluje sytuacje związane z przeniesieniem funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej (wskutek otrzymania propozycji pracy bądź na jego wniosek) do pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego ds. finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS. Na powyższy wniosek wskazuje ust. 9 art. 174, zgodnie z którym stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia propozycji, o której mowa w ust. 1, nie ulega zmianie.

Zatem przepis art. 174 ust. 10 ustawy o KAS dotyczy ściśle określonych zdarzeń prawnych i są one zasadniczo odmienne od okoliczności, o których mowa w przepisie art. 165 ust. 3 i 7, art. 170 ust. 1 i 3 oraz art. 171 ust. 1 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, które znajdują zastosowanie do sytuacji powódki.

W tym stanie faktycznym i prawnym, brak zatem podstaw do przyjęcia, że do sytuacji takiej jak powódki należy zastosować per analogiam przepis art. 174 ust. 10 ustawy o KAS. Brak jest bowiem podstaw do uznania związku pomiędzy stanem prawnym wynikającym z art. 165 ust. 3, art. 170 ust. 1 i 3 ustawy – Przepisy wprowadzające KAS ze zmianą polegającą na dodaniu z dniem 01.01.2018 r. w art. 174 ustawy o KAS ustępów 10-12.

Sytuację prawną funkcjonariuszy służby celnej i celno-skarbowej, których stosunek służbowy uległ przekształceniu w okresie od 31 maja do 31 sierpnia 2017 r. reguluje właśnie art. 21 ww. ustawy z 11.05.2017 r. zmieniającej ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym służb mundurowych.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zważył, co następuje.

Apelacja pozwanej okazała się bezzasadna.

Stan faktyczny sprawy, w zakresie wszystkich okoliczności mających znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, jest bezsporny. Ustalenia Sądu Rejonowego, niezakwestionowane apelacją, Sąd Okręgowy przyjmuje więc za własne. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że do okoliczności istotnych dla wyniku sprawy należą przede wszystkim:

- pełnienie przez powódkę J. S. w Służbie Celnej do 28.02.2017 r., a od 01.03.2017 r. w Służbie Celno-Skarbowej;
- otrzymanie przez powódkę pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Z. z 24.05.2017 r. z propozycją określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w Z. (umowa o pracę na czas nieokreślony);
- przyjęcie przez powódkę J. S. tej propozycji, w związku z czym stosunek służby uległ przekształceniu w stosunek pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia żadnego z przepisów prawa materialnego, wymienionych w zarzutach apelacji.

Nie zaszło naruszenie art. 111 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o Służbie Celnej poprzez jego niezastosowanie. Art. 165 ust. 3 ustawy z 16.11.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948) przewiduje wprawdzie w ostatnim zdaniu, że w sprawach wynikających ze stosunku pracy i stosunku służbowego stosuje się przepisy dotychczasowe, jednakże od 01.03.2017 r. obowiązuje już ustawa z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1947), przewidująca autonomiczne uregulowania dotyczące wydawania funkcjonariuszom świadectwa służby, zawarte w art. 188. To właśnie przede wszystkim z art. 188 ustawy o KAS należy wywodzić uprawnienie powoda do uzyskania świadectwa służby w niniejszej sprawie za okres od 1.03.1995 r. do 31.05.2017 r.

W tym miejscu jeszcze raz należy przypomnieć, że stosunek służby powoda uległ od 01.06.2017 r. przekształceniu w stosunek pracy.

Zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy o KAS, funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2, albo wydany ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Bez wątpienia zatem cytowany przepis wprowadził wprost uprawnienie do uzyskania świadectwa dla funkcjonariusza w przypadku: zwolnienia funkcjonariusza, wygaśnięcia stosunku służbowego lub wydalenia ze służby.

W niniejszej sprawie żadna z tych sytuacji nie zaszła.

Wskazać jednak trzeba, że w myśl art. 165 ust. 3 przepisów wprowadzających, pracownicy zatrudnieni w izbach celnych oraz urzędach kontroli skarbowej oraz funkcjonariusze celni pełniący służbę w izbach celnych albo w komórkach urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych stają się z dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, z zastrzeżeniem art. 170, odpowiednio pracownikami zatrudnionymi w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej albo funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej, pełniącymi służbę w jednostkach KAS i zachowują ciągłość pracy i służby.

Pomimo więc „wchłonięcia” Służby Celnej przez Krajową Administrację Skarbową od 01.03.2017 r., ciągłość służby została zachowana.

Art. 165 ust. 7 przepisów wprowadzających przewidywał uprawnienie Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektora izby administracji skarbowej oraz dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości do złożenia odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017 r., pisemnej propozycji określającej nowe

warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Powódka otrzymała tę propozycję w formie pisma z 24.05.2017 r. i ją przyjęła. Oznacza to, że w myśl art. 171 ust. 1 ww. ustawy, stosunek służby został przekształcony w stosunek pracy.

W ówczesnym okresie nie było przepisów wprost regulujących wydanie świadectwa służby osobom w takiej sytuacji jak powódka.

Wskazane przekształcenie jednakże, również powoduje zakończenie stosunku służby. Jest to rodzajowo takie samo zdarzenie, jak te, wymienione w art. 188 ust. 1 ustawy o KAS.

Zdaniem Sądu II instancji, każdy sposób zakończenia służby powinien skutkować wydaniem świadectwa służby, tak jak to przewidziano w art. 188 ust. 1 ww. ustawy o KAS.

W braku regulacji, określających obowiązki wydania świadectwa służby po przekształceniu, powstała luka prawna w uregulowaniu sytuacji osób znajdujących się w takiej sytuacji, jak powód. Organy stosujące prawo, a więc w tym przypadku Sady obu instancji, mogą i powinny kierować się zasadami wykładni, pozwalającymi na uzupełnienie tej luki. Taką zasadą jest wnioskowanie per analogiam właśnie z art. 188 ust. 1 ww. ustawy o KAS.

Warto zauważyć, że gdyby propozycja wyrażona w piśmie z 24.05.2017 r. w ogóle nie padła, art. 170 ust. 1 pkt 1 przepisów wprowadzających przewidywał wygaśnięcie stosunku służbowego, traktowane – w myśl ust. 3 – jak zwolnienie ze służby. To dodatkowy argument przemawiający za tym, że nie należy odmiennie traktować funkcjonariuszy „po przekształceniu”. Osoby, które nie otrzymały propozycji w ogóle, otrzymały świadectwo służby wprost wynikające z ustawy, choć losy ich stosunku służbowego były takie same, jak w przypadku osób, które propozycje dostały – uległ on zakończeniu.

Tak samo należy więc traktować osoby, które propozycje dostały i ją przyjęły, ponieważ u tych osób taka sama jest istota rzeczy – ustała służba. Ustawodawca zresztą żadnym przepisem takiego rozwiązania nie wykluczył, po prostu w ogóle omawianej tu sytuacji nie uregulował, pozostawiając miejsce na uzupełnienie tej luki przedstawioną powyżej wykładnią.

Słuszność tego stanowiska znajduje potwierdzenie w późniejszych działaniach ustawodawcy. Ustawą zmieniającą z 11.05.2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 1321) w art. 174 ustawy o KAS dodano ust. 10, zgodnie z którym przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

Zmiana ta wprowadzona została od 01.01.2018 r., więc powódka nie była nią objęta w dacie przekształcenia stosunku służbowego, ale w dacie wystąpienia z wnioskiem o wydanie świadectwa służby już tak. Jej wprowadzenie potwierdza zasadność rozumowania przedstawionego powyżej oraz zgodność tego rozumowania z wolą ustawodawcy i dla rozwiązania sytuacji konfliktowej wystarczyło, aby pozwany zachował się zgodnie z przepisami obowiązującymi w dacie złożenia wniosku. Żaden przepis tej ustawy nie zawiera stwierdzenia iż zapis wskazanego wyżej ustępu 10 stosuje się wyłącznie do tych sytuacji, w których stosunek służbowy ustał po wejściu w życie tej ustawy. Tak więc po wejściu w życie tej ustawy pozwany powinien uwzględnić tę okoliczność przy rozpoznawaniu wniosku powódki o wydanie świadectwa służby.

Odnosząc to do drugiego i trzeciego z zarzutów apelacji, dotyczących stosowania art. 174 ust. 10 ww. ustawy, należy stwierdzić, że są one bezprzedmiotowe, ponieważ powódce należało wydać świadectwo służby już na podstawie art.

188 ust. 1 ustawy o KAS, po przeprowadzeniu jego wykładni posiłkowej się wspomnianą nowelizacją art. 174, nawet jeśli ust. 10 tego artykułu nie zostanie uznany za samodzielną podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do przedstawienia Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 k.p.c., bowiem w sprawie nie występuje zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości. W sytuacji, w której sąd odwoławczy jest przekonany o prawidłowości tylko jednego kierunku wykładni określonej kwestii prawnej, to brak jest podstaw do przedstawienia zagadnienia prawnego na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., gdyż nie jest rolą Sądu Najwyższego udzielanie jedynie wsparcia dla stanowiska prawnego stanowczo aprobowanego przez sąd odwoławczy. Celem instytucji prawnej określonej w art. 390 § 1 k.p.c. nie jest bowiem to, aby Sąd Najwyższy potwierdzał jednoznacznie wyartykułowane i aprobowane stanowisko sądu drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2017 r. III CZP 91/16).

Mając powyższe na względzie, wobec bezzasadności apelacji, na podstawie art. 385 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

sędzia Rafał Skrzypczak sędzia Bogusław Łój sędzia Hanna Rawska